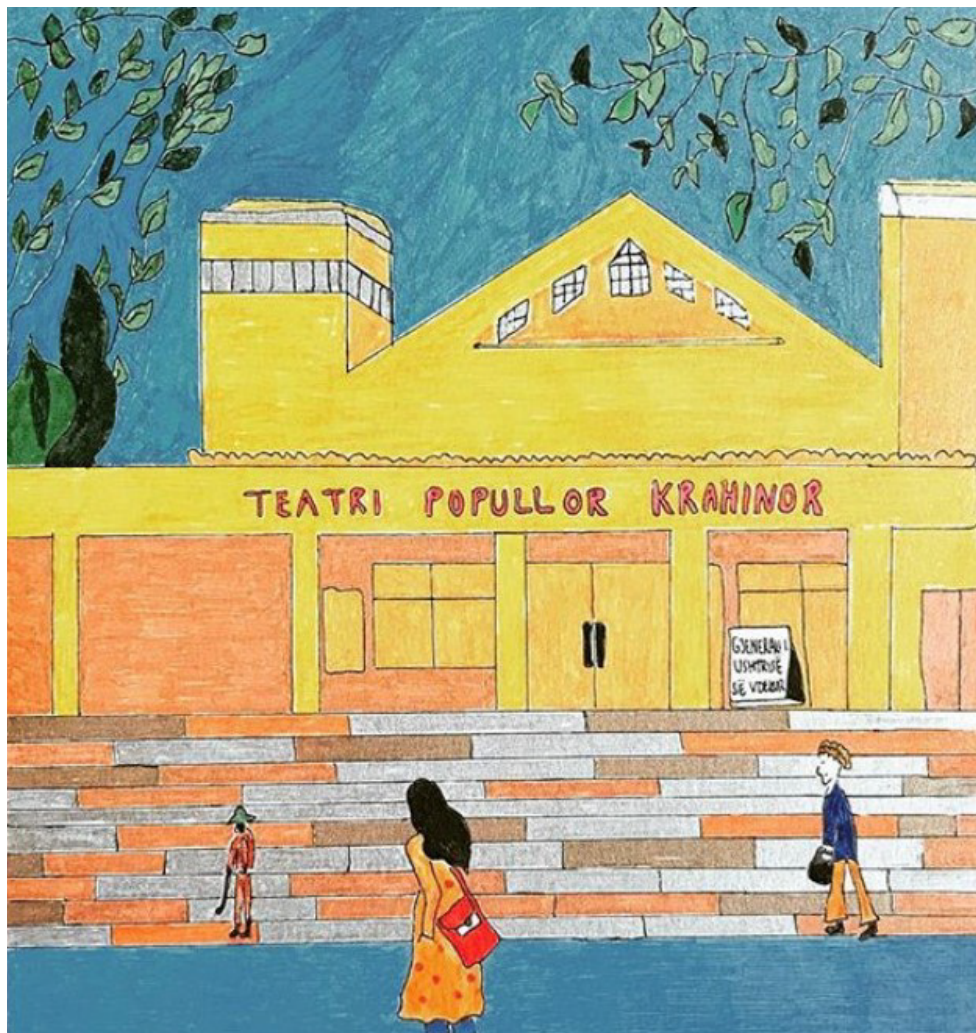

KAMPI I ARTISTEVE DHE AKTIVISTEVE

Ndikimi Artistik dhe Holistik nga Pandemia
e Shkatuar nga Covid - 19

26 - 29 Qershor 2020

Qeniet njerëzore kanë vazhduar të krijojnë edhe në rrethanat më të çuditshme dhe të papërshtatshme sepse procesi krijues është pjesë e gjenezës sonë dhe funksionimit bazik prandaj edhe Qendra për Art dhe Komunitet – Artpolis ka organizuar kampin feminist me artistë dhe aktiviste kosovare nga etnitë dhe grupet e ndryshme për 4 ditë në fshatin Kukaj nga data 26- 29 Qershor, 2020. Edhe pse për herë të dytë, ky kamp bëri bashkë 25 gra “Art-iviste” për të krijuar vepra arti që shtjellojnë përvojat, rezistencën, sfidat, konfliktet, dhunën, qëndrueshmërinë dhe dashurinë në kohë pandemie të shkaktuar nga virusi korona në mbarë botën.

Për katër ditë u treguan shumë histori, përjetime e emocione; u afruan me njëra tjetrën dhe zbuluam se ngjashmëritë nuk mungonin. Ato hasnin në to dhe lidheshin mes vete dhe kjo u jepte fuqi por edhe frymëzim për të gjetur të tjera. Gjatë 4 ditëve janë mbajtur sesione pune grupore, ku ushtrime të lëvizjeve skenike, shkrimit kreativ dhe meditimit e çlirimit shpirtëror kanë ndihmuar artistet dhe aktivistet të shprehin më së miri përvojat e tyre dhe vizionin e tyre për shoqërinë. Përveç këtyre sesioneve u diskutuan, konstruktuan e dekonstruktuan edhe shumë koncepte e ide që i kanë ndihmuar grupit për t'i dhënë jetë skenës me performancat e tyre artistike. Artistet dhe aktivistet e ndara në 4 grupe krijuan një lidhje shumë inspiruese e kreative mes vete dhe u bashkuan me ide e qëllime të përbashkëta që ndihmuan njëra-tjetrën për realizmin e 4 performancave artistike si dhe shkrimet e tyre që adresojnë e përkrahin qëllimet dhe çështjet sociale. Por gjatë atyre ditëve çdo aktivitet e sesion ishte në funksion të krijimit dhe zhvillimit të shfaqjeve të tyre përtej kampit prandaj këto shfaqje janë përpunuar dhe zgjeruar për t'u prezantuar gjatë Edicionit të tetë të festivalit Femart me 15-20 Tetor, 2020.

Shkrimet e Realizuara nga Kampi i Artisteve dhe Aktivisteve

**nga data 26 - 29 Qershor, 2020
në Kukaj**

Këto shkrime janë publikuar në kuadër të festivalit Femart. Përmbytja e këtij publikimi është përgjegjësi e vetme e Qendrës për Art dhe Komunitet - Artpolis dhe në asnjë mënyrë nuk mund të merret për të pasqyruar pikëpamjet e donatorëve tanë.

Arta Lahu

E ulun n'këtë beton t'ftohtë, e mpshtetun n'drrasa t'vjetra, e tu i kqyr yjet
n'këtë natë kaq t'errtë, po mngjall kujtime t'bukra.
Se veç kujtimet m'kan met!

SHPREHU, FUQI

Arta Muçaj

Futem në shpirtin tënd, është terr i bukur hyjnor.
Është ai shpirt i ndjeshëm me plot frikë
e brenga që edhe hana refuzon t'i shplaj.
Po ti je ti, që në gjithë atë turbullimë,
të bëjnë të heshtur e ku ato bërtitma te zeza lëshojnë rrënjë brenda zemrës.
Shpirti vuan për atë fuqi që zhduket në sekondë,
shpirti i ik fatit tim, që kurrë nuk vjen,
e unë prapë pres.
Dashuria është një tiran që nuk të kursen,
unë kurrë s'mundem të besoj për hir që duhet të besoj.
Mbrëmë më erdhe në ëndërr,
bëmë dashni në një vend të egër,
ku dielli ishte me ne e zbuste çdo gjë.
A të kam puthur ndonjëherë?
Pse nuk e mbajë në mend erën tënde?
Pse nuk mbajë në mend, si merr frymë, si qesh?
Pse nuk vjen hana jem t'më kujtoj gjithçka?
E unë prapë qaj, qaj për ty e ska më lot.
Po qaj o shpirt, qaj derisa lotët që kanë humbur rrugën t'i gjejnë Sytë.
Ti më dhe frymën dhe ma more.
Eja falë diellit!
Atë diell që e dua aq shumë, aq sa hana ka zili,
hanë merrmë, do jem e jotja derisa frymë të kem,
diellin do ta pushtojë një dite me gjithë fuqinë që kam,
një ditë, të betohem!
E pastaj do ta lë të bëj dritë për të tjerët,
pa mua.

MALI DHE MIUSHI BANDILL

Aurita Agushi

E lodhur nga pluhuri, asfalti dhe zhurma e qytetit, nga rutina që po i'a zinte frymën dhe budallakitë e përditshme, ajo vendosi të marrë malet dhe të largohet nga çdo gjë dhe nga çdo kush. Bëri gati valixhen me gjërat e nevojshme dhe adekuate për ambientin e ri. Ca libra me vete, një fletore enkas të blerë për këtë rast sepse ajo për çdo udhëtim blinte nga një fletore të re dhe gjithsesi lapsin me ngjyrë të zezë. Nuk e dinte as vetë pse por ishte e fiksuar pas lapsave që shkruanin zi.

I hipi makinës pa vendosur akoma se ku do të shkonte, sigurisht nuk donte një vend luksi dhe as të frekuentar nga shumë njerëz tjerë. Donte të ishte krejtë e vetme dhe ta kishte çdo gjë vetëm për veten e saj. Duke sjellë ndërmend bisedat me miqtë e saj, për udhëtimet i'u kujtua se dikush i kishte folur për një fshat diku jo larg qytetit ku ajo jetonte, në të njëjtën kohë larg gjithë botës. Tani e dinte se ku do të shkonte. Fshati ishte braktisur tash e sa kohë nga banorët por dikujt i ishte kujtuar t'ia kthente jetën fshatit. Sa mirë! Arriti, mori dhomën, ndërroi rrobat dhe pasi u këshillua me zonjën e bujtinës se nga do të ecte, e mori malin në sy. Por ishte bjeshka ajo që i rrinte përballë me aq krenari sikur të ishte një perëndeshë antike. Dhe sa herë e shikonte ajo e shihte gjithmonë portretin e saj, në atë bjeshkë por nuk i'a mbante ta ngjiste.

Ecte çdo ditë, fliste me drunjtë, mblidhte lule e ndonjëherë shtrihej në rudinat e vogla që gjendeshin në mes të malit dhe imagjinata i kulloste ashtu siç kullosin delet bar në ato rudina. Priste se një ditë do t'i ndodhte një nga ato rastesitë e bukura, ku në mes të malit do t'i shfaqej një nga ata druvarët e pashëm me gjoksin lakuriq e gjithë djersë, me krahërorin e fuqishëm. Ahh, si do e mbante.

Papritmas imagjinatën i'a preu diçka që po i lëvizte te këmbët dhe shpejtë mblodhi këmbët nga frika se mos ishte ndonjë gjarpër. Por e pa se ishte një miush i vogël i cili e shikonte drejtë e në sy, ajo neveritej nga minjtë, simpatik i dukeshin vetëm ata të Hirushës por për çudi kësaj radhe nuk u tremb e as nuk u neverit. E shikoi dhe ajo drejtë e në ata sytë e vockël e të zi.

I buzëqeshi e i tha;

- Hej, ti bandil i vockël, po e prisja dikë tjetër në ëndrrën time, që ti tashmë ma prishe, çfarë të bëj me ty?!

Miushi i vogël u ngrit në dy këmbët e pasme, dy të parat i bëri bashkë dhe i fërkoi. E shikoi në sy sikur donte t'i thoshte se edhe ai kishte dalë në kërkim të miushes lozonjare. Ai mbase edhe do ta gjente.

Eliza Hoxha

"Krijo nje rrefim me fjalet qe te kane qelluar"

MARIMANGA GARDHI

Une jam marimange. Edhe ti je. Krejt jemi...

Me krejt driten e diellit dhe jeten e dukshme, krejt I kemi atje diku edhe qoshet ton ate errata. Atje ku endim fijet ton ate verteta me krejt te mirat e te keqijat. Gezimet a dhimbjet...

Ne fakt sot jetojme ne bote marimangash. Te lidhur te gjithë Brenda nje rrjeti por jo te lidhur domosdo me njeri-tjetrin... I endim fijet tona me apo pa dijeni, lidhemi me ata/ato qe duam , e huqim najhere piken e lidhjes e biem pre e kurthes se rrjetes sone te bame me plot dashuni nga vetja jone.

D.m.th...cdo pike takimi eshte e rendesishme, cdo lidhje poashtu edhe nese e huqim, edhe nese nuk na qon ne stacionin e duhun, edhe nese eshte gabim...

A e dini pse?

Sepse, nuk ka gabim. Ne rrjetat e lidhjeve edhe ne energji kemi lidhje te shkurtera e edhe te gjata. Por pa lidhje e pa rrjete nuk e prodhojme energjine e nuk e mundesojme perbashkimin e komunikimin.

Jam lidhe plot here, eeeee jam zgjidhe edhe ma shume...

E rrjeta qashtu qysh te lidhe njekohesisht te kufizon por nuk te ngufate,
nese ti e shfrytezon per te mire, e thurr qysh don vet, e maron per funksion
tandin, thjeshte e ZOTNON.

E mandej ajo bahet streha jote e dashnise dhe solidaritetit. E kur krejte kete
e thurre me nje gardh e tokezon, e hapesirizon, e lidhe me vendin ku jeta jote
merr kuptim, SE TI JE.

DIELL DHE DHIMBJE

Fitore Jashari

Ndjej sikur po digjem nga dielli,
zemra po më shkrihet dalëngadalë,
këtë zjarr në zemrën time e ndeze ti
por dhimbjen ma pushon shiu,
çdo pikë e tij,
ma qetëson shpirtin.

HEQJA E MASKAVE

Linda Hyseni

Një person është i mbyllur në vetvete duke mos i paraqitur ndjenjat në shesh e duke menduar që krejt janë gabim, çka do që të thotë ajo.

Bëhu shpërndarëse tek të tjerët, bëhu e hapur ndaj të tjerëve, vetëm atëherë do të ndihesh më e çiltër. Kur vazhdon të flasësh, heqja e maskave zbehet.

Çdo gjë është në dorën tende, mos e le që maska të bëhet më e errët ndaj teje por ti mos hesht, fol dhe zbehe atë. Mos harro çdo fjalë e jotja peshon më shumë se gjithçka.

Hiqma maskën.

EDUKATË DHE MIRËSI

Molika Maxhuni

Ohhhhh kokna koqit. Ufff, llom kokna bo.

Ah n'pifsha mo mazi mu boft!

Gjithë bre ama gjithë boj qashtu edhe prapë vazhdoj me filozofu ktu.. Qu laje fytyrën, laj dhomt edhe futja bre prapë gjumë hajt se nomi s'bohet që s'shkoj n'punë edhe sot.

Hahaha tash lind dilema tjetër; Çka me ju thanë që spo shkoj? Prit prit nal t'menoj.. Joo... s'po di... jo bre qashtu i thash edhe herën e kalume... me nal telefonin po se po... hmm kom met nlift... jo more e dinë që jetoj n'shpi... çfarë lifti... Oh Alarm edhe ti eksik!

Qe bre që po qohna spe rrej veten se mirë e ka mama kur thotë; Bo mirë e gjen mirë, hajt kurrë si dihet nashta sot na lshon shefi ma herët.

- Allo... po?

- Qe tu u nis kesh, çka bane?

- Pernime a?

- Ohh, një drekë ta kom borgj për këtë myzhde.

- Hajt Hala!

Më falni këmba ime ka fjetur, a ju pengon nëse i bashkangjitem asaj?

NATYRA / AJRI

Natyra Kallaba

Atë ditë,
në atë vend, isha e shtrirë,
mendoja që isha shndërruar në një lule që ishte këputur nga trupi i saj, që
donte të largohej nga aty, për të mos u kthyer kurrë.
Duke u larguar dridhesha nga të ftohtit,
për një çast, u zgjova, kishte kohë që isha shtrirë në natyrën e bukur,
tek sa mendimet e dehjes, m'i largonte ajri i freskët.

“ENERGJI”

Qëndresa Kajtazi

(Energjia ta lehtëson shpirtin dhe mendjen).

INSEKT DHE POZITIVITET

Rajmonda Ahmetaj

Shumëkombëshi, merimanga, miza dhe grupi i gjerë i bubave me
ngjyrë të zezë në terapi grupore.

Trauma e marrë nga një grup vajzash që sulmuan me peshqirë e
ujë të nxehtë, nuk po kalohet lehtë.

Por një bletë që ishte fshehur nën fletë i bëri të ndihen qetë; ato do
të rrinë veç tri netë!

ISMAJA DHE BOLLA

Sheqerie Buqaj

Kur kom qenë e vogël, shpia jonë ishte prej guri dhe zakonisht kish ndonjë bollë a ndonjë gjarpën asajde rreth murit edhe hynte në muri. Nana jem më thoshte;

- Shko thirre Ismajen se kuku ni bollë koka në zid.

Vinte Ismaja, ka qene zeshkane me do sy të kaltërt e duart e çara prej punëve, si të breshkës i ka pas. Dimijat me bagla, shaminë në krye. E shikoja prej anash. Ajo afrohej te muri e diçka bënte, do dova a do fjalë si me melodi i lëshonte dhe veç kur ja kapte bishtin bollës edhe e çonte lartë. Dy metra bolla e gjatë. Edhe pse frikësohesha shumë nga kureshtja prapë vazhdoja ta shihja Ismajën, e cila e mbështillte bollën për krahu e thoshte;

- Kjo është bollë e shpië, ta ruan shpinë, nuk ban me e myt. Tash e leshoj teposhtë lëdinës. E nana jem e falendëronte, e falendëronte shumë:

- Oj Isme, falemneres shumë se m'u tranun thmija prej tutës, e na pshtove.

- Aiii Ingjja Hajrije, po kjo s'asht kurgja, po unë nuk muj m'i harru të mirat e tua. Ehh, sa langin e patligjanave turshi ma ke pru para Shëngjergjit, kur s'kishin thmija e mi, bukën thatë e ngjyshin në lang të patligjanave turshi. E duke dal nga dyert unë e shikoja nga qoshi i hamaricës Ismajën, me bollën mbështjellë për krahu e dimitë me bagla .**Shqipe Gashi**

Kur filluan të qelin lulet e qershisë në pranverë,

Ti ma hape derën dhe më dhe një frymë të re.

Në kohë dëbore më mbaje ngrohtë,

Një dru dashurie duke ndërtuar në verë.

PISHINA – PROFESOR

Teuta Gashi

Tri herë e rregulloi lidhësen e patikave, dikur shkeli në një mut të madh, të
lopës

/bajgës/. E tash nuk i pengonte as era e saj, e as nuk e rregullonte lidhësen.

Këmbët vetëm i lëshonte.

Pamja e bëri për vete.

Më në fund e pa shtëpinë, u afrua dhe më në fund, e pa pishinën e rregulluar.

Tri herë thirri te dera, hyri në oborr.

Pishinën nuk e donte kurrë por kur pandemia i izoloi gjithçka ndryshoi në
preferencat

e saj.

Teksa po mendonte për bikinet /rrobat e banjos/ dhe lutej që shoqja të ishte
vetëm

në shtëpi, e pa, babain e saj, profesorin komunist, të vdekur në pishinë.

ZGJEDHIM I PANEVOJSHËM

Uresa Ahmeti.

E ulun n'beton t'ftohtë,
që kërrbishtin po m'a mërdhin, unë tokëzohem.
N'gishta t'mi fijet e barit bajnë dashni, bubat dojnë vend po vend
te unë s'mundem me i'u ba.
Po çka ke kjo punë bre, po dojnë me m'thith, gjak mu me m'marrë.
Nji jetë e kam.

Unë s'po mundem asgja me thith, kjo asht'
zhvatje, shfrytëzim, qirje jete e jo bashkëpunim.
Kështu që me buba unë punë hiç s'du me pasë.
Unë me buba, tek e fundit, belanë s'e kam hiç,
po si gjysmë-njeri që jam, natyra njerëzore, e gjysëm-njerëzore unë
po e quj,
kaniher as çerek jo, m'ban mos me dashte me ofru veten.

Unë jap, ti jep, ne japim,
Unë marr, ti merr, ne marrim.
N'shkollë fillore m'msojshin n'qato dy-tri orë, që u vendoske diçka
me u dhanë.

Por zgjedhimi i foljes 'jap' po mbetet te një vetë si po e qoj kryet
prej letre.

Unë jap, ti merr, ata marrin.
Unë s'marr, ti s'jep, e ata as nuk janë.
Rruzull i mykun, zhvillim i mykun i çerek-njerëzve,
durë t'thyeme pa gishta,
gojë t'hapuna me dhamë qeni.

Qen unë, ti e ne.
Unë jap, ti merr, ata marrin.
Ti s'jep, e as nuk je.
N'dreq orët që kam mësue zgjedhimin e krejt vetëve të foljeve.

REFLEKTIM

Valdete Idrizi

Në çdo mëngjes të bardhë,
sa herë që në pasqyrë shikoj,
më sillet në mendje ajo,
që mendjen ma ngacmojë.

Nuk e di ç'më gjeti,
pse aq shumë më shqetësoj,
e tash unë si e gjallë,
nuk di se çfarë të bëj,
të bëj.

Eh, kjo pyetje që gjithë jetën më përcjellë,
të veproj a të mos veproj.

organizuar nga / organized by:

mbështetur nga / supported by:

